

Dragonhjem M 1901



Dragonhjem M 1901 er den yngste og dermed den sidste hjelm i kategorien af "nysølvhjelme". Hjelmen fremstår nærmest som en krydsning mellem tre af de tidligere beskrevne hjelme, nemlig model 1854, 1860 og model 1864. To af de nævnte ældre modeller er fremstillet med henholdsvis den højeste og laveste kam i hele serien af nysølvhjelme på i alt fem modelbetegnelser: 1854, 1854-58, 1860, 1864 og 1901.

M 1901 hjelmen afviger en hel del fra de tidligere hjelme, idet udførelse af kammen er lavere end på 1854/1860 hjelmen og betydeligt højere end kammen på 1864 modellen, således at vi nu har en mellemstørrelse af selve kammen, hvis man sammenligner alle forskellige modeller. Derudover er kammens forkant ca. 1,5 cm smallere end på de ældre typer hjelme. Parerbøjlerne er placeret længere nede på siden af pulden og går ikke helt op til kammens underkant. Endvidere er de kortere og ikke så kraftigt udført som på de ældre dragonhjelme fra midten af 1800-tallet.



M 1901 fremstillet i 1908



M 1901 fremstillet i 1942



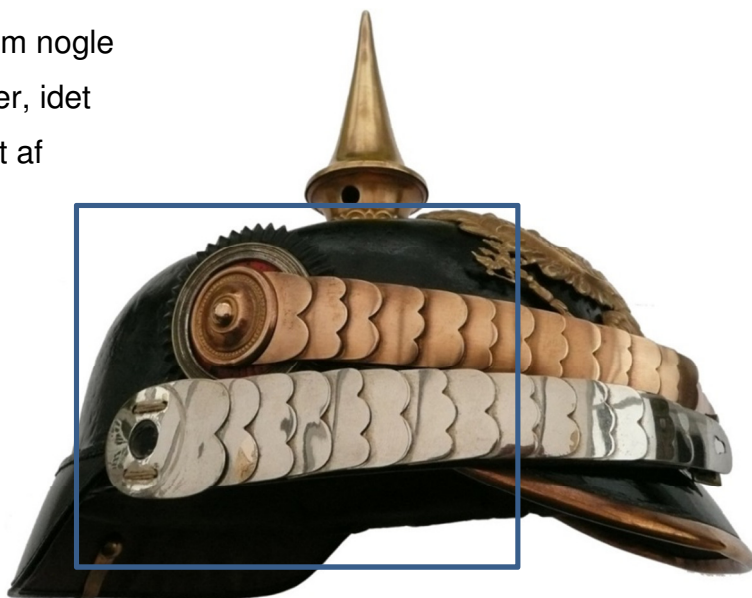
Selve læderhjelmen er for 1901 modellen fremstillet i tre stykker, nemlig selve pulden hvor både for- og bagskyggen er syet på. På de ældre hjelme er bagskyggen en fast del af pulden. Bemærk endvidere, at kammen ikke går helt ned til bagskyggens kant og på 1942 udførelsen (th.) er bagskyggen lidt bredere og mere "skeformet" end den på 1908 udførelsen.

Som før nævnt så skiller M 1901 hjelmen sig ud fra de tidligere dragonhjelme, idet hele hjelmens udførelse tydeligt bærer præg af paradehjelme. Se blot de meget tynde parerbøjler, hageremmen er udført i en særdeles svag og tynd læderkvalitet, og det at hjelmen syes sammen af forskellige stykker er helt klart et tegn på, at hjelmen ikke er fremstillet til at modstå et sabelhug.

Dragonhjelmen bliver dog også afskaffet til feltbrug i 1908 og herefter erstattet af den blå hue med læderskygge.

I starten af 1900-årene var der som så mange gange, både før og efter, knaphed i økonomien hos Forsvaret. Derfor forsøgte man at reducere udgifterne til fremstilling og indkøb af hjelmen ved at lade tyske firmaer, hvoraf flere havde stor erfaring med fremstilling af pikkelhuer, komme med tilbud på dels fremstillingen af selve hjelmen, men også på fremstilling af tilbehøret og reservedelene i form af hageremme og kokarder mv. Se blot ligheden med pikkelhuens hagerem (schupper) nedenfor. Den sølvfarvede hagerem på fotoet nedenfor er fra en dragonhjelme M 1901.

Desværre er det ikke lykkedes at finde ud af, om nogle af 1901 hjelmene er fremstillet hos tyske firmaer, idet de tyske tilbud tilsyneladende ikke blev antaget af Forplejningskorpset, der på det tidspunkt administrerede materielindkøbet.



Sølvfarvet hagerem her sammenlignet med den gyldne på en prøjsisk officerspikkelhue

Rent historisk og baggrundsmæssigt er det vigtigt at nævne afmærkningen af hjelmene for dragonregimenternes underofficerskorps i forbindelse med beskrivelsen af 1901 hjelmen.

I 1897 blev det tilladt stabssergenter at bære Rigsvåbnet direkte på menigsolen. I 1898 blev dette dog ændret til, at stabssergenter skulle bære Rigsvåbnet på solens messingcenterskive som for officererne, men dog stadigvæk på menigsolen.

Derudover havde dragonregimenternes musikere tidligere i slutningen af 1800-tallet fremsat et ønske om en specialafmærkning for musikere - som dog nok mest går i retning af brugen af 1864 hjelmen (den med den laveste kam). I 1912 gives tilladelse til, at alle faste underofficerer og ligestillede (kornetter, musikere samt Trænregimentet) ned til og med korporal, bærer sol og



Solen for stabssergenter 1898-1912



Korporal af 5. DR i Randers med
Dragonhjelm M 1901

Fotoet tidssættes til mellem 1912 og 1923



Menigsol for 4. Dragonregiment

Dragonhjelm M 1901 for menigt personel af 4. DR. (Næstved)

kokarde som for officererne. Derfor ses M 1901 hjelmen sjældent med menigsol i dag. Dette kan meget vel tænkes at hænge sammen med afskaffelsen af hjelmen til feltbrug i 1908. Menigsolen, der er vist i nærbillede ovenfor, er et punkt hvor 1901 hjelmen afviger fra tidligere modeller, idet solen nu forsynes med et arabertal som regimentsafmærkning.

Hjelmen for de menige dragoner var fremstillet som beskrevet for befalingsmændene og officererne, lige bortset fra solen og kokarden. I solen var anbragt et arabertal til angivelse af regimentsnummeret, og kokarden var fremstillet i presset læder med udprægede spidse takker i kanten, hvis man sammenligner med kokarden på den ældre M 1854 hjelm. Kokarden var som på ældre hjelme malet rød med et cirkulært hvidt bånd.

Bemærk endvidere at solens centerskive under firtallet er sølvfarvet sammenlignet med den for befalingsmænd og officerer.

Dragonhjelmene udgår af regimentsbeholdningerne i første halvdel af 1920'erne i forbindelse med indførelsen af uniformssystem M 1923. Det blev dog tilladt officererne og fastansatte befalingsmænd at anvende den til gallauniformen, og i forbindelse hermed er der eksempler på, at visse faste officerer fik den udleveret langt op i 1950'erne. Endvidere er dragonhjelmene også i dag optaget i uniformsbestemmelserne til gallabrug for hæren (HRN 312-011, UBH). Så det er vel ikke forkert at sige, at den stadigvæk eksisterer på trods af mere end 160 år på "pulden".



Inderhjelm i læder på 1901 hjelmen fremstillet i 1908

Udover årstallet 1908 er inderhjelmen stemplet med PRM for "Prøvemæssig Overensstemmelse med Materieldepotets approberede Prøvegenstand" (1872-1918)